

OBSAH

ÚVOD	7
1 VÝCHOVA K VOLNÉMU ČASU	9
1.1 Scholé, leisure a volný čas	9
1.1.1 Význam <i>scholé</i> na základě starověké a středověké filosofické tradice	11
1.1.2 Od scholé k volnému času	15
1.1.3 Od volného času k svobodnému času	17
1.2 Pedagogika volného času u nás i ve světě	20
1.2.1 Československé pojetí pedagogiky volného času	22
1.3 Volnočasová kompetence jako cíl „výchovy k volnému času“	25
1.3.1 Různá pojetí volnočasové kompetence	28
1.3.2 Faktory volnočasové kompetence	40
2 TRENDY OVLIVŇUJÍCÍ HODNOTY, PRIORITY A VOLNÝ ČAS DĚTÍ STARŠÍHO ŠKOLNÍHO VĚKU	46
2.1 Starší školní věk a jeho vývojová charakteristika	48
2.2 Globální trendy ovlivňující děti na sklonku Generace Z a na prahu Generace Alfa	56
2.3 Výsledky vybraných zahraničních výzkumů	62
2.3.1 Dimenze volnočasové kompetence	63
2.3.2 Významné hodnoty v životě mladých lidí	65
2.3.3 Volnočasové aktivity	68
2.3.4 Mediální chování dětí	69
3 VOLNÝ ČAS DĚTÍ NA PRAHU TŘETÍHO DESETILETÍ 21. STOLETÍ	74
3.1 Základní informace o dotazníkovém šetření <i>Volný čas dětí a jeho prožívání 2021</i>	74
3.2 Co děti ve volném čase dělají	80
3.2.1 Volný čas strávený před televizí, s počítačem, tabletem a mobilem	80
3.2.2 Sporty a pohybové aktivity u dětí	89
3.2.3 Zapojení do činnosti vybraných organizací	97
3.2.4 Čas strávený s kamarády	99
3.2.5 Kulturně a společensky zaměřené aktivity volného času	100

4	OBECNÉ VOLNOČASOVÉ ORIENTACE – VNITŘNÍ STRUKTURA AKTIVIT VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A JEJÍ SOUVISLOSTI	104
4.1	Struktura aktivit volného času dětí	105
4.2	Faktory ovlivňující způsoby trávení volného času: rodina a vybrané charakteristiky dítěte	108
4.2.1	Výchovné styly v rodině	110
5	PŘEDSTAVY DĚTÍ O VOLNÉM ČASE A JEHO PROŽÍVÁNÍ	119
5.1.	S čím si děti volný čas spojují, jaké mají preference a co je baví	119
5.2.	Kolik volného času děti mají a jak jsou s ním spokojeny	123
5.3.	Vliv rodičů a kamarádů na trávení volného času dětí	126
5.4.	Motivace	128
6	SITUACE DĚTÍ STARŠÍHO ŠKOLNÍHO VĚKU JAKO VÝZVA PRO PEDAGOGIKU VOLNÉHO ČASU	133
6.1	Volný čas a volnočasové priority starších dětí	133
6.1.1	Představy a přání týkající se volného času	134
6.1.2	Rozsah a obsah volného času dětí staršího školního věku	136
6.1.3	Hodnocení volného času a hodnoty spojené s volným časem	138
6.2	Vliv rodičů na volný čas dětí	140
6.3	Motivace k zapojení do volnočasových aktivit	143
6.3.1	Pedagogický marketing	144
6.3.2	Zaměření na kyberprostor	146
6.3.3	Socioedutainment	148
6.3.4	Sociální reklama a streetwork	150
6.4	Výzvy pro pedagogiku volného času	152
6.4.1	Poznat význam volného času	153
6.4.2	Umět zacházet s volným časem	154
	SLOVO NA ZÁVĚR	159
	PŘÍLOHY	160
	Příloha 1: Základní informace o projektu „Prožívání volného času dětí staršího školního věku jako výzva pro pedagogiku volného času“	160
	Příloha 2: Seznam vybraných dostupných zahraničních výzkumů	162
	LITERATURA	166
	SUMMARY	171